

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS ĮSTATYMO NR. IX-1225
PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS
ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 279, 288, 413, 525 IR 589
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS
SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTŲ

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų sistema yra labai svarbi nacionalinės krizių valdymo ir civilinės saugos sistemos dalis. Didelio masto gaisrai ar kitos sudėtingos situacijos kelia grėsmę žmonių gyvybei ir sveikatai, jų turtui bei aplinkai, todėl priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos turi būti pasirengusios reaguoti į įvairias grėsmes ir bet kokiomis sąlygomis užtikrinti gaisrų gesinimo ir žmonių bei turto gelbėjimo darbus. Daugiau dėmesio turi būti skiriama gaisrų prevencijai, siekiant išvengti gaisrų, žmonių aukų ir turto praradimo. Tam reikalingas aiškiai reglamentuotas gaisrų prevencijos mechanizmas, kuriame dalyvautų atsakingos valstybės ir savivaldybių institucijos, nevyriausybinių organizacijų ir visuomenė. Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atlikto audito „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ 2021 m. kovo 22 d. ataskaitoje Nr. VAE-2 (toliau – audito ataskaita) taip pat pastebėta, kad šiuo metu nevertinamas priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų parengties teisinio reguliavimo tinkamumas, nepakankamai koordinuojamas gaisrų prevencijos organizavimas, nustatyti kiti trūkumai organizuojant priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiklą. Todėl kyla poreikis aiškiai reglamentuoti priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos veiklą, kitų subjektų teises, pareigas ir funkcijas.

Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programoje, kuri patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2023 m. birželio 22 d. nutarimu Nr. XIV-2088 „Dėl Viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros programos patvirtinimo“, priešgaisrinės saugos srityje nustatytos šios viešojo saugumo stiprinimo ir plėtros uždavinių įgyvendinimo kryptys: 1) šalinama priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos fragmentacija, kuriant centralizuotą šios sistemos modelį; 2) stiprinami priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų pajėgumai; 3) plėtojama ir stiprinama savanorių ugniagesių veikla; 4) stiprinama gaisrų prevencija; 5) plėtojamas visuomenės švietimas priešgaisrinės saugos klausimais.

Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo Nr. IX-1225 pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 12, 279, 288, 413, 525 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektų tikslas – *patobulinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo.*

Įstatymų projektų uždaviniai:

1. *Tobulinti gaisrų prevencijos organizavimą: nustatyti institucijų, atsakingų už gaisrų prevenciją, funkcijas bei atsakomybę, gaisrų prevencijos koordinavimą.*

Audito ataskaitoje buvo konstatuota, kad teisės aktuose nėra apibrėžtos institucijų, vykdančių gaisrų prevenciją, funkcijos. Ministerijos ir savivaldybių institucijos turi dalyvauti vykdant gaisrų prevencijos programas, bet nenustatyta, kas jas turi parengti ir patvirtinti. Nė viena ministerija (joms priskirtose valstybės valdymo srityse) ir 76 proc. savivaldybių administracijų neturėjo gaisrų prevencijos programų. Dėl to Valstybės kontrolė konstatavo, kad šalyje nepakankamai valdoma gaisrų kilimo rizika.

Įstatymo projektu siekiama sukurti gaisrų prevencijoje dalyvaujančių subjektų sistemą, išgryninti ir apibrėžti jų funkcijas ir atsakomybę. Šiuo metu galiojantis Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas (toliau – PSI) numato vienodas funkcijas gaisrų prevencijos srityje visoms ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms bei įstaigoms, nors akivaizdu, kad ne visos valstybės institucijos dalyvauja ir turi dalyvauti užtikrinant gaisrų prevenciją. Tačiau tam tikrų institucijų bendras komandinis darbas yra ypatingai svarbus siekiant efektyviai įgyvendinti gaisrų

prevencijos uždavinius. Žuvusiųjų gaisruose statistika rodo, kad didžioji dauguma žuvusiųjų buvo nedirbantys arba valstybės išlaikomi asmenys, turintys susiformavusius žalingus įpročius (neatsargus rūkymas, nesaikingas alkoholio vartojimas), taip pat ryškėja ir kita rizikos grupė, kuriai derėtų skirti didesnę dėmesį – vieniši vyresnio amžiaus senoliai. Tai signalizuoja ir apie tam tikras socialines problemas, kurioms spręsti yra būtinos sutelktos skirtingų institucijų pastangos (Vidaus reikalų ministerijos, Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, savivaldybių).

2. Įteisinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamus žmonių bei turto gelbėjimo darbus.

PSĮ nėra nuostatų, kurios reglamentuotų priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų ne gaisro metu atliekamus gelbėjimo darbus. Nuo 2016 m. augantis gelbėjimo darbų skaičius priverčia keistis priešgaisrinės saugos pajėgas ir orientuotis į vis plėtojantį ir didėjantį gelbėjimo darbų mastą. Gelbėjimo darbų, atliekamų Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD, departamentas), skaičius nuo 2019 m. kasmet viršija gaisrų gesinimo darbus. (žr. 1 lentelę).

1 Lentelė. Gaisrų ir gelbėjimo darbų kitimo dinamika

	2016 m.	2017 m.	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Gelbėjimo darbų skaičius	11260	11482	11444	11988	12981	13882	14493
Gaisrų skaičius	10041	9394	11848	11507	8846	8333	8410

Šaltinis. PAGD duomenys

3. Tobulinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiklos organizavimą:

3.1. Sudaryti sąlygas tobulinti ugniagesių komandų tinklą.

PSĮ nėra nuostatų, kurios sistemiškai įtvirtintų, kaip turėtų būti formuojamas ugniagesių komandų tinklas, t. y. kaip nustatomas ugniagesių komandų skaičius ir jų dislokacijos vietos. PSĮ 16 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos (toliau – VPGT) veikla organizuojama Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų centruose ir gaisro atžvilgiu pavojinguose objektuose, kai dėl šių objektų priešgaisrinės saugos jų savininkai (valdytojai) sudaro sutartis su PAGD. Nesant įstatyminių priedaidų formuoti bendrą, rizikos vertinimu ir objektyviais kriterijais pagrįstą ugniagesių komandų tinklą, kuris atlieptų saugumo situaciją ir poreikius, praktikoje susiklostė situacija, kai VPGT ugniagesių komandų tinklą iš esmės nustato vidaus reikalų ministras, tvirtindamas PAGD struktūrą, o savivaldybių priešgaisrinių tarnybų (toliau – SPT) ugniagesių komandų tinklą nustato savivaldybių tarybos. Esamas ugniagesių komandų tinklas liko paremtas tradiciniu (istoriniu) išdėstymu, jį 2023 m. sudarė 275 SPT ugniagesių komandos ir 87 VPGT ugniagesių komandos. Ugniagesių komandų tinklo trūkumai lemia, kad neužtikrinama, jog VPGT ir SPT pajėgos į ne mažiau kaip 80 proc. įvykių atvyktų per standarte nustatytą laiką (žr. 2 lentelę).

2 Lentelė. VPGT ir SPT pajėgų atvykimo į įvykio vietą laikas

	Miestuose	Kaimiškose vietovėse
Leidžiamas neatvykimo pagal standartą į įvykio vietą laikas	>8 min. į ne daugiau kaip 20 proc. įvykių	>18 min. į ne daugiau kaip 20 proc. įvykių
Įvykių dalis, į kuriuos VPGT ir SPT pajėgos neatvyko per 8 min. miestuose ir 18 min. kaimo gyvenvietėse:		
2021 m.	24 proc.	15 proc.
2022 m.	22,1 proc.	15 proc.

Šaltinis. PAGD duomenys

3.2. Konsoliduoti VPGT ir SPT veiklą, siekiant didesnio priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos integralumo.

Pagal PSĮ (16 straipsnio 1 dalis) dvi pagrindinės institucijos, užtikrinančios gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus, yra VPGT ir 50 SPT. Jose iš viso dirba apie 5,5 tūkst. ugniagesių. Dėl nepakankamo finansavimo, skirtingų organizacinių gebėjimų ir nesant PSĮ nustatytų pakankamų sąveikos priemonių pasirengimo fazėje, šalyje susiformavo dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir

gelbėjimo sistema (toliau – dviejų lygių sistema), kuri stokoja efektyvumo, jos veikla ir funkcijų pasidalijimas su VPGT yra fragmentuoti. Reikšmingai skiriasi VPGT ir SPT situacija dėl aprūpinimo gaisrų gesinimo ir gelbėjimo technika, įranga, asmeninėmis apsaugos priemonėmis, ugniagesių kvalifikacija ir kompetencijos, darbo sąlygos. Siekiant pertvarkyti esamą dviejų lygių sistemą ir pradėti kurti bendrą sistemą, Vidaus reikalų ministerija kartu su PAGD nuo 2023 m. sausio 1 d. Radviliškio r. savivaldybėje pradėjo įgyvendinti bandomąjį modelį „Bendra priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistema – kokybiška ir patikima pagalba nelaimės atveju“. Pagal jį PAGD sutarties pagrindu perėmė Radviliškio r. SPT funkcijas, ugniagesių komandų pastatus ir kitus materialinius išteklius, į PAGD perėjo dirbti iki tol SPT dirbę ugniagesiai. Pirmojo pusmečio duomenys rodo, kad toks modelis pasiteisina, nes dėl darbo organizavimo pokyčių, papildomų investicijų į materialinę bazę, orientacijos į kvalifikacijos tobulinimą reikšmingai sustiprėja iš SPT į PAGD perduotų ugniagesių komandų parengtis ir jų indėlis į prevencinę veiklą, o tai lemia didesnę gyventojų saugumą (žr. 3 lentelę).

3 lentelė. Bandomojo modelio vertinimo kriterijai ir jų pasiekimas pagal 2023 m. I pusmetį

Vertinimo kriterijus	Nustatyta siektina reikšmė (proc.)	Pasiekta reikšmė per I pusmetį (proc.)
Atvejų, kai budinti pamaina yra visos komplektacijos (budi po 2 ugniagesius)	100	100
Ugniagesių gelbėtojų mokykloje kvalifikaciją kėlusiu ugniagesių	100	100
Kvalifikuotai apmokyti dirbti su kvėpavimo organų apsaugos aparatais ugniagesių	100	100
Ugniagesių, aprūpintų uniformine apranga	100	100
Ugniagesių, aprūpintų specialiąja apranga ir jos elementais (apsauginė apranga, šalmai, ugniagesio batai, ugniagesio pirštinės ir t. t.)	100	100
Priešgaisrinės komandos, aprūpintos išvykimo į įvykį aliarmavimo sistemomis ir skaitmeninėmis radijo ryšio priemonėmis	100	100
Priešgaisrinės komandos, aprūpintos maršruto navigacijos priemonėmis (planšetėmis)	100	100
Gaisrų dalis, į kuriuos priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos atvyko per ≤ 8 min. mieste ir ≤ 18 min. kaimo vietovėje	80 – mieste 80 – kaimo gyvenamojoje vietovėje	94,3 – mieste 82,4 – kaimo gyvenamojoje vietovėje
Padidėja aplankytų rajono gyventojų skaičius, vykdant gaisrų prevencines akcijas	100	438
Padidėja atliekamų gelbėjimo darbų spektras	100	300

Šaltinis. Bandomojo modelio įgyvendinimo pusmetinė ataskaita

3.3. Įteisinti fotografavimą, vaizdo ir (arba) garso įrašymą vykdant gaisrų prevenciją ir atliekant gaisrų gesinimo bei gelbėjimo darbus.

Gaisrų prevencijai užtikrinti yra nustatyti statinių projektavimo, teritorijų planavimo ir objektų eksploatavimo reikalavimai, užkertantys kelią gaisrams kilti ir sudarantys sąlygas gaisrams gesinti, žmonėms ir turtui gelbėti, o VPP pareigūnams PSI nustatyta teisė tikrinti, ar objektai atitinka priešgaisrinės saugos reikalavimus. VPP priežiūros pareigūnams dalyvaujant statybos užbaigimo komisijų veikloje ir atliekant eksploatuojamų objektų patikrinimus, dažnai kyla ginčai tarp šalių, kurių greitam ir efektyviam sprendimui būtina fiksuoti atitinkamus įrodymus, šalių veiksmus, patikrinimo eigą, nustatytus pažeidimus ir kitą su patikrinimu susijusią informaciją. Patogiausios ir efektyviausios tokiai veiklai priemonės – techninės vaizdo ir (ar) garso fiksavimo priemonės. Dėl panašių priežasčių teisė naudoti technines vaizdo ir garso priemones įstatymais jau

gana seniai yra suteikta ir kitų institucijų darbuotojams (policijos pareigūnams, Valstybės sienos apsaugos tarnybos pareigūnams, Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos pareigūnams ir kt.).

4. Tobulinti savanorių ugniagesių veiklos institutą, jų pasitelkimo padėti gesinti gaisrus ir atlikti gelbėjimo darbus tvarką.

Savanorių ugniagesių veiklos organizavimas yra apibrėžtas PSĮ V1 skyriuje „Savanoriai ugniagesiai ir jų veiklos organizatoriai“. Jame nustatyti savanorių ugniagesių ir jų veiklos organizatorių veiklos teisiniai pagrindai, asmenų priėmimas į savanorius ugniagesius ir jų išbraukimas iš savanorių ugniagesių sąrašų, savanorių ugniagesių socialinės ir kitos garantijos, savanorių ugniagesių veiklos organizatoriaus funkcijos.

Tačiau įteisintas toks savanorių ugniagesių veiklos organizavimo modelis, kai savanorių ugniagesių veiklą iš esmės organizuoja biudžetinės įstaigos – SPT, o ne nevyriausybinis organizacijų sektorius. Valstybės kontrolė, atlikusi auditą, padarė išvadą, kad nustatytas savanorių veiklos institutas nėra veiksmingas. Jos duomenimis, 2019 m. šalyje buvo 1374 savanoriai ugniagesiai, dalyvaujantys gesinant gaisrus, iš kurių tais metais gesinti gaisrų faktiškai vyko 382 (28 proc.). Situacija iš esmės nepasikeitė ir po 2019 m. Siekiant rezultatyviai panaudoti savanorių ugniagesių pajėgas, Valstybės kontrolė rekomendavo tobulinti jų pasitelkimo padėti gesinti gaisrus ir atlikti gelbėjimo darbus tvarką.

5. Griežtinti atsakomybę už priešgaisrinės saugos reikalavimų ar taisyklių pažeidimus.

Daug metų nekito Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekse (toliau – ANK) už priešgaisrinės saugos reikalavimų pažeidimus nustatyti baudų dydžiai. Todėl pastebimas neadekvatus sankcijų už nusižengimus skirtumas, vertinant sankcijos dydžio santykį su padaryto nusižengimo keliamu pavojumi žmonių sveikatai ir gyvybei. Pavyzdžiui, už ANK 525 straipsnio 2 dalyje numatytą priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, dėl kurio gali kilti gaisras ar sprogimas, numatyta bauda asmenims nuo 20 iki 70 eurų, kai tuo tarpu už ANK 48 straipsnio 1 dalyje numatytą Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių triukšmo valdymą, nevykdymą ar pažeidimą numatyta bauda nuo 100 iki 600 eurų. Už akivaizdžiai pavojingesnį priešgaisrinę saugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimą, dėl kurio gali žūti žmonės ar bus sunaikintas didelės vertės turtas, numatytos baudos dydžiai yra daugiau nei penkis kartus mažesni nei už tiesioginės grėsmės žmonių gyvybei ar didelės vertės turtui nekeliantį administracinį nusižengimą. Taip pat ANK 525 straipsnio 1 dalyje numatyta administracinio nusižengimo požymių turinti veika ANK 12 straipsnyje pripažįstama kaip mažai pavojinga administracinio nusižengimo požymių turinti veika. Nedera sankcijų, nustatytų ir už kitus tos pačios srities ir taip pat gana pavojingus administracinius nusižengimus, dydžiai. Pavyzdžiui, už ANK 413 straipsnio 1 dalyje numatytą geležinkelio, vidaus vandenų ir jūrų transporto priešgaisrinės apsaugos taisyklių pažeidimą numatyta bauda asmenims nuo 10 iki 16 eurų. Kai tuo tarpu ANK 373 straipsnio 1 dalyje už šiukšlių ar kitų daiktų išmetimą iš geležinkelio riedmenų numatyta bauda fiziniais asmenims nuo 60 iki 140 eurų. Tokio mažo dydžio baudos bei ANK 525 straipsnio 1 dalyje ir ANK 413 straipsnio 1 dalyje numatytų administracinio nusižengimo požymių turinčių veikų pripažinimas kaip mažai pavojingų administracinio nusižengimo požymių turinčių veikų ne tik, kad neįgyvendina administracinių nuobaudų paskirties „atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų“, tačiau dažnu atveju patys administracinė atsakomybėn traukiami asmenys neslepia, kad jiems yra pigiau sumokėti baudą, nei investuoti į atitinkamų taisyklių nustatytų reikalavimų atitikimą ar laikymąsi, taip pat šalinti nustatytą pažeidimą. Tokia situacija neskatina subjektų, kurių veikloje nustatyti pažeidimai, pašalinti padarytų pažeidimų ir tai trukdo gerinti priešgaisrinės saugos būklę, išvengti dalies gaisrų ir jų sukeltų pasekmių, o jau nubaustų asmenų neatgraso nuo naujų administracinių nusižengimų padarymo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Išstatymų projektus parengė Vidaus reikalų ministerijos valstybės tarnautojai bendradarbiaudami su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD). Išstatymų projektų rengimą ir derinimą su suinteresuotais subjektais, visuomene organizavo ir koordinavo Vidaus reikalų ministerijos Viešojo saugumo politikos grupės (vadovas Darius Domarkas, tel. (8 5) 271 8881, el. p. darius.domarkas@vrm.lt) vyresnysis patarėjas Darius Vasaris, tel. (8 5) 271 7138, el. p. darius.vasaris@vrm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

PSĮ 2 straipsnyje nenustatyta žinybinių priešgaisrinių pajėgų sąvoka, nors PSĮ 16 straipsnis apibrėžia, kad jos yra priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų dalis.

PSĮ 4 straipsnyje nustatyta, kad, įgyvendinant gaisrų prevenciją, gesinant gaisrus bei gelbstint žmones ir turtą gaisro metu, šio bei kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti apribotos asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės.

PSĮ 5–9 straipsniuose reglamentuotos Lietuvos Respublikos Vyriausybės, valstybės institucijų ir savivaldybių institucijų ir įstaigų funkcijos. Šių subjektų funkcijos reglamentuotos neišsamiai, per daug bendrai apibrėžtos subjektų kompetencijos gaisrų prevencijos srityje, todėl praktinėje veikloje kyla veiklos organizavimo problemų. PSĮ 8 straipsnyje nustatyta, kad ministerijos ir kitos valstybės institucijos bei įstaigos organizuoja ir kontroliuoja joms pavaldžių institucijų, įstaigų ir įmonių veiklą įgyvendinant gaisrų prevencijos priemones, nors praktikoje tai nevyksta, nes ministerijos ir kitos valstybės institucijos bei įstaigos nevykdo šios veiklos, kadangi, kaip buvo minėta, subjektų funkcijos reglamentuotos neišsamiai, per daug bendrai apibrėžtos subjektų kompetencijos gaisrų prevencijos srityje.

PSĮ 12–15 straipsniuose reglamentuotas valstybinės priešgaisrinės priežiūros (toliau – VPP) užtikrinimas, reikalavimai, priežiūros įgyvendinimas, VPP subjektai ir pareigūnai. Dalis VPP reikalavimų išdėstyta kaip pareigos ūkio subjektų vadovams, kai kurie reikalavimai praktiškai sunkiai įgyvendinami.

PSĮ 16–18 straipsniuose reglamentuotas gaisrų gesinimo organizavimas. Šiuose straipsniuose nėra reglamentuotas valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų steigimas (vieta, kriterijai). PSĮ nuostatos neapibrėžia gelbėjimo darbų organizavimo ir atlikimo, o Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės audito ataskaitoje rekomenduota apibrėžti pirminius žmonių ir turto gelbėjimo darbus. PSĮ nustatyta, kad „savivaldybių priešgaisrinės tarnybos yra nuolatinės parengties civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos dalis, gesinanti gaisrus ir atliekanti pirminius žmonių bei turto gelbėjimo darbus“, tačiau nėra apibrėžti konkretūs gelbėjimo darbai, kuriuos atlieka savivaldybių priešgaisrinės tarnybos, dėl ko negalima objektyviai pasakyti, kokios gelbėjimo įrangos reikia tokiems darbams atlikti, ir apskaičiuoti lėšas, reikalingas atliekamoms funkcijoms vykdyti.

PSĮ 18¹–18⁴ straipsniuose nustatytas savanoriškos veiklos organizavimas. Nuostata, kad savanorių ugniagesių ir jų veiklos organizatorius – savivaldybių priešgaisrinės tarnybos praktikoje neveikia taip, kaip tikėtasi. Savanoriškos veiklos organizatoriams nepavyksta tinkamai organizuoti savanorių ugniagesių veiklos, dalyje savivaldybių išviso nėra savanorių ugniagesių, nes savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms nepakanka pajėgumų šios veiklos organizavimui ir administravimui, trūksta lėšų savanorių aprūpinimui jų veiklai reikalingomis priemonėmis, jų draudimui, jų patiriamų išlaidų kompensavimui.

Taip pat minėtuose straipsniuose reglamentuojamos asmenų priėmimo į savanorius ugniagesius ir išbraukimo iš savanorių ugniagesių sąrašo sąlygos, savanorių ugniagesių socialinės ir kitos garantijos, savanorių ugniagesių veiklos organizatoriaus funkcijos.

PSĮ 18⁵–18⁶ straipsniai nustato priėmimą į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas ir atleidimą iš jų, šių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo organizavimą. Tačiau šios nuostatos nereglamentuoja valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovo dalyvavimo savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų fizinio parengtumo patikrinimo bei teorinių žinių ir praktinių įgūdžių patikrinimo procesuose, nors PSĮ 7 straipsnio 1 dalies 13 punktas nustato pareigą departamentui prižiūrėti, kaip

atliekama valstybės perduota savivaldybėms priešgaisrinės saugos funkcija, kaip vykdomi savivaldybių priešgaisrinės tarnybos vidaus reikalų ministro ar jo įgalioto departamento direktoriaus nustatyti jų veiklos kokybiniai ir (ar) kiekybiniai rodikliai. Taip pat 18⁵ straipsnyje nustatyta, kad asmuo, priimamas į savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, turi būti ne jaunesnis kaip 18 metų ir ne vyresnis kaip 65 metų. Tačiau šio straipsnio 11 dalyje, kurioje nustatyti darbo sutarties su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju nutraukimo atvejai, nenustatytas maksimalus amžius, kuriam sukakus turėtų būti nutraukta darbo sutartis su savivaldybės priešgaisrinės tarnybos ir Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotoju.

PSĮ 20 straipsnyje nustatyta, kaip vykdomas gyventojų švietimas, tačiau nėra nustatyta, kad jis gali būti vykdomas įgyvendinant prevencinius renginius ir akcijas.

ANK 12 straipsnyje nurodytos administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos, kurios pripažįstamos kaip mažai pavojingos administracinio nusižengimo požymių turinčios veikos ir ANK 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą administracinės nuobaudos paskirtį galima įgyvendinti netraukiant asmens administracinę atsakomybę, teisę pradėti administracinio nusižengimo teiseną turintis pareigūnas gali jos nepradėti ir pareikšti asmeniui žodinę pastabą. ANK 279 straipsnyje nustatyta atsakomybė už priešgaisrinės miškų apsaugos reikalavimų pažeidimą, miško naikinimą arba žalojimą jį padegant arba nerūpestingai elgiantis su ugnimi, taip pat kitoki miško gaisrą arba jo išplitimą sukėlusį priešgaisrinės miškų apsaugos reikalavimų pažeidimą, ANK 288 straipsnyje nustatyta atsakomybė už durpynų ir durpingų pievų deginimą, ANK 413 straipsnyje nustatyta atsakomybė už geležinkelių, vidaus vandenų, jūrų ir oro transporto priešgaisrinės apsaugos taisyklių pažeidimą, 525 straipsnyje nustatyta atsakomybė už priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimą. Minėtuose straipsniuose nustatytų taisyklių pažeidimai ar neteisėta veikla užtraukia baudą asmenims, tačiau sąlyginai nedideles baudas, kurios prasideda nuo dešimties eurų. Taip pat ANK 589 straipsnyje nustatyti institucijų įgaliojimai tirti minėtus administracinius nusižengimus (50 punkte suteikti įgaliojimai PAGD pareigūnams, o 87 punkte suteikti įgaliojimai VPP pareigūnams). Kadangi tiek PAGD, tiek VPP ANK 589 straipsnyje iš esmės pavesta tirti tuos pačius administracinius nusižengimus ir atsižvelgiant į tai, kad tiek PAGD, tiek VPP yra priskirtos VPGT, konstatuotina, kad ANK 589 straipsnio 50 ir 87 punktuose nustatytas neefektyvus teisinis reguliavimas.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatyta, kad priešgaisrinė sauga yra valstybinė (valstybės perduota savivaldybėms) funkcija. Ši funkcija, pakeitus PSĮ, neapims SPT atliekamų gelbėjimo darbų, kurie jai pavedami Įstatymo projektu.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo Nr. IX-1225 pakeitimo įstatymu keičiama daugiau kaip pusė PSĮ nuostatų bei siūloma įteisinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų atliekamus žmonių bei turto gelbėjimo darbus, siūloma PSĮ išdėstyti naują redakcija ir pakeisti įstatymo pavadinimą į *Priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų įstatymą* (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekte siūloma atsisakyti PSĮ nevartojamų sąvokų „atitikties vertinimas“ ir „priešgaisrinis režimas“. Taip pat PSĮ sąvoką „objektas“ siūloma keisti į sąvoką „valstybinės priešgaisrinės priežiūros objektas“, kuri aiškiau atspindi VPP kontroliuojamus subjektus. Siūloma reglamentuoti naują sąvoką „parengtis“, nes įstatymo projekte reglamentuojama parengties kontrolė.

Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 9, 10 ir 11 straipsniuose siūloma reglamentuoti inžinerinių statinių ir įrenginių, skirtų gaisrams gesinti, priežiūros prievoles, Įstatymo projekto 2 straipsnį siūloma papildyti sąvoka „inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti gaisrams gesinti“. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 16 straipsnyje siūloma nustatyti, kas sudaro priešgaisrines gelbėjimo pajėgas, nurodant ir žinybines priešgaisrines pajėgas, todėl Įstatymo projekto 2 straipsnį siūloma papildyti sąvoka „žinybinės priešgaisrinės pajėgos“.

Įstatymo projektu siūloma patikslinti Įstatymo 4 straipsnį, nustatant, kad, įgyvendinant gaisrų prevenciją, gesinant gaisrus ir atliekant gelbėjimo darbus, šio bei kitų įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka gali būti apribotos asmens judėjimo laisvė, nuosavybės ir būsto neliečiamumo teisės, teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą, teisė į asmens duomenų apsaugą. Tokiu reglamentavimu siekiama įteisinti galimybę VPP pareigūnams, įgyvendinantiems gaisrų prevenciją, ir VPGT valstybės tarnautojams ir darbuotojams, gesinantiems gaisrus ir atliekant gelbėjimo darbus, šių darbų metu fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus. Siekiant tinkamai reglamentuoti šią teisę, Įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies 4 punkte, Įstatymo projekto 17 straipsnio 3 dalyje ir Įstatymo projekto 18 straipsnio 3 dalyje nustatoma, kokiais atvejais ir kokio subjekto nustatyta tvarka galios teisė fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus. Siekiant užtikrinti asmens duomenų tvarkymą ir apsaugą reglamentuojančių teisės aktų laikymąsi, Įstatymo projekte departamento direktoriui nustatoma pareiga patvirtinti teisės aktą, nustatantį fotografavimo, vaizdo ir garso įrašų darymo tvarką, kuriame bus įtvirtinti konkretūs atvejai dėl asmens duomenų tvarkymo, naudojant technines vaizdo ir garso priemones, bus reglamentuota, kokia apimtimi ir sąlygomis bus taikomi teisės į privatumą ir teisės į asmens duomenų apsaugą apribojimai ir kt.

Įstatymo projekto 13 straipsnio 2 dalies 4 punkto nuostata būtų taikoma VPP priežiūros pareigūnui dalyvaujant statybos užbaigimo komisijų veikloje ir atliekant eksploatuojamų objektų patikrinimus, kurių metu techninėmis vaizdo ir (ar) garso priemonėmis būtų fiksuojama patikrinimo eiga, nustatyti pažeidimai ir kita su patikrinimu susijusi informacija. Statybos užbaigimo procedūra tiesiogiai siejama su statybų pabaiga ir saugia pastato eksploatavimo pradžia, o periodiniai objekto patikrinimai atliekami, siekiant išlaikyti teisės aktuose nustatytą saugos lygį visą ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę. Todėl tokios prevencinės priemonės, kuriomis siekiama užkirsti kelią gaisrams kilti, kartu užtikrinant ir visuomenės saugumą, savaime nelaikytinos konstituciškai nepagrįstu žmogaus teisės į privatumą ribojimu. Paminėtina ir tai, kad Įstatymo projekte išliks nuostata, ribojanti pareigūnų patekimą į gyvenamąsias patalpas, t. y. gyvenamųjų patalpų atitiktis priešgaisrinės saugos reikalavimams galės būti tikrinama tik jų savininko sutikimu, be savininko sutikimo – tik teismo sprendimu, o tokio sutikimo ar sprendimo neturint, pareigūnai į gyvenamąsias patalpas neturės teisės patekti, taigi ir filmuoti ar fotografuoti. Pritarus siūlomam pakeitimui, įrodinėjimo procesas ginčo atveju taptų paprastesnis, būtų apribotos galimybės asmenų galimiams piktnaudžiavimo atvejams.

Įstatymo projekto 5–9 straipsniuose iš esmės patikslintos valstybės ir savivaldybių institucijų funkcijos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse. Įstatymo projekto 5 straipsnyje atsisakoma Vyriausybei nebūdingų ar kituose teisės aktuose jau nustatytų funkcijų kartojimo ir nustatoma, kokius teisės aktus Vyriausybė turi patvirtinti.

Įstatymo projekto 6 straipsnyje nustatomos Vidaus reikalų ministerijos ar vidaus reikalų ministro funkcijos, kaip kad Vidaus reikalų ministerija formuoja valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jos įgyvendinimą, vertina gaisrų prevencijos priemonių įgyvendinimo rezultatus, teikia rekomendacijas dėl gaisrų prevencijos gerinimo ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms bei įstaigoms, savivaldybėms ir atsisakoma neaiškių ar kituose teisės aktuose jau nustatytų funkcijų. Numatoma, kad vidaus reikalų ministras tvirtins tokius svarbius dokumentus kaip valstybinį gaisrų prevencijos veiksmų planą; PAGD teikimu, kuris rengiamas konsultuojantis su suinteresuotomis savivaldybėmis, pagal Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarte nustatytus kriterijus, VPGT ir SPT padalinių skaičių ir išsidėstymą. Šia įstatymo nuostata būtų atliepta STRATA rekomendacija pertvarkyti ugniagesių komandų išdėstymą, atsižvelgiant į gyventojų tankį, vertinant gaisrų bei žuvusiųjų skaičių, gaisrų kilimo riziką, taip pat ir Valstybės kontrolės rekomendacijos: valstybės mastu įvertinti priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų poreikį ir nustatyti, kiek ir kokių ugniagesių komandų būtina suformuoti, bei peržiūrėti pajėgų išdėstymą, kad pajėgos, galinčios atlikti visus gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbus, į įvykio vietą atvyktų standarte nustatytu laiku. Laukiama, kad patobulinus ugniagesių komandų tinklą sutrumpės pajėgų atvykimo į įvykio vietą laikas, o ugniagesių komandos, kurių veiklos teritorija persidengia, bus perdislokuotos, taip užtikrinant efektyvų valstybės biudžeto lėšų

panaudojimą ir didesnę gyventojų saugumą. Planuojama, kad po pokyčių į ne mažiau kaip 85 proc. įvykių miestuose ir kaimo gyvenvietėse pajėgos atvyks atitinkamai per 8 min ir 18 min. ar greičiau.

Įstatymo projekto 7 straipsnyje siūloma nustatyti, kad PAGD yra pagrindinė institucija, įgyvendinanti valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, ir nustatoma daug šių PAGD kompetencijų nustatančių nuostatų. Šiame ir Įstatymo projekto 9 straipsnyje siūloma reglamentuoti iki šiol PSĮ nereglamentuotus, tačiau PAGD organizuojamus ir (ar) atliekamus, taip pat SPT atliekamus gelbėjimo darbus. Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kokius gelbėjimo darbus organizuoja ir (ar) atlieka PAGD ir kokius gelbėjimo darbus atlieka SPT. Kaip atliekami šie darbai, turės nustatyti PAGD direktorius. Taip bus aiškiai reglamentuoti atliekami gelbėjimo darbai, jų organizavimas ir bendradarbiavimas tarp PAGD ir SPT, darbams atlikti reikalinga įranga, jos kiekis ir kt.

Įstatymo projekto 9 straipsnyje iš esmės patikslintos savivaldybių institucijų funkcijos priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, aiškiai išskiriant savivaldybės tarybos, mero ir savivaldybių priešgaisrinės tarnybos kompetencijas. Siūloma nustatyti, kad savivaldybės taryba gali priimti sprendimą sudaryti sutartį su PAGD dėl šiame įstatyme SPT nustatytų funkcijų ir jų vykdymui naudoto turto perdavimo VPGT. Toks reguliavimas siūlomas atsižvelgiant į Radviliškio r. savivaldybėje įgyvendinamo bandomojo modelio teigiamus rezultatus. Taip bus įtvirtintas aiškus teisinis pagrindas, pagal kurį visos savivaldybės, kuriose yra įsteigtos SPT, savanoriškai galėtų SPT vykdomas funkcijas sutartimi perduoti vykdyti PAGD. Be to, įstatyminiu lygmeniu būtų sudarytos galimybės dviejų lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemos pertvarkos kryptimi, kai esant PAGD ir savivaldybių (SPT) valiai ir suinteresuotumui, palaipsniui būtų pereinama prie bendros, centralizuotos sistemos. Įvertinus organizacinius ir finansinius išteklius, planuojama, kad kasmet PAGD galėtų perimti iki 5 SPT (po 1 kiekvienos PAGD priešgaisrinės gelbėjimo valdybos veiklos teritorijoje) funkcijas. Straipsnis taip pat papildytas nauja prievole merui, kad jis organizuoja savivaldybei priklausančių inžinerinių statinių ir įrenginių, skirtų gaisrų gesinimui, priežiūrą. Praktikoje PAGD pastebi, kad įvairūs subjektai, kuriems nuosavybės teise priklauso inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti gaisrų gesinimui, įrengiami vykdam atitinkamus priešgaisrinę saugą reglamentuojančius teisės aktų reikalavimus, siekiant pastatyti statinius, kuriems keliami atitinkami reikalavimai, užsiimti atitinkama komercine ar ūkine veikla ir pan., vėliau šių statinių ar įrenginių neprižiūri ir nežino, kokia jų būklė, ar jie tinkamai veikia. Tokia situacija iš esmės daro beprasmį pirminį tokių statinių ar įrenginių įrengimą, nes be tinkamos techninės priežiūros po tam tikro laiko šie statiniai ar įrenginiai tampa netinkami savo paskirčiai. Straipsnyje taip pat naujai reglamentuojama, kokius gelbėjimo darbus atlieka SPT.

Įstatymo projekto 10 straipsnyje reglamentuojamos iš esmės tapačios buvusios PSĮ gyventojų teisės ir pareigos, išskyrus panaikintą teisę į gaisro metu padarytos žalos atlyginimą, nes buvusioji norma nurodė, kad tai vykdoma Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka, todėl tokiai teisės normai nereikia specialaus reglamentavimo. Taip pat keičiama teisė, nustačiusi gyventojų teisę dalyvauti nustatant gaisro, padariusio žalą jų sveikatai ar turtui, priežastis, į teisę gauti informaciją apie gaisro, padariusio žalą jų sveikatai ar turtui, priežastis. Gaisro priežasties nustatymas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso, ANK ir departamento direktoriaus įsakymų nuostatomis. Minėti teisės aktai nenumato galimybės gyventojams dalyvauti atliekant tyrimo veiksmus. Todėl Įstatymo projekte nustatoma teisė gauti informaciją apie gaisro ar kitos nelaimės, padariusios žalą jų sveikatai ar turtui, priežastis. Straipsnis papildytas nauja pareiga gyventojams atlikti nuosavybės teise priklausančių gaisrų gesinimui skirtų statinių ir įrenginių techninę priežiūrą. Šios nuostatos tikslas analogiškas, kaip ir pirmiau paminėtosios prievolės dėl savivaldybei priklausančių inžinerinių statinių ir įrenginių, skirtų gaisrų gesinimui, priežiūros. Atsižvelgiant į praktikoje kylančias teisės normų taikymo problemas, straipsnyje taip pat patikslintos gyventojų prievolės.

Įstatymo projekto 11 straipsnyje reglamentuojamos organizacijų ir jų vadovų teisės ir pareigos iš esmės tapačios buvusios PSĮ įmonių, įstaigų, organizacijų ir jų vadovų teisėms ir pareigoms, išskyrus panaikintą teisę į gaisro metu padarytos žalos atlyginimą, nes buvusioji norma nurodo, kad tai vykdoma Civilinio kodekso nustatyta tvarka, o tai yra bendrinė teisės norma,

nereikalaujanti specialaus reglamentavimo. Įstatymo projekto 11 straipsnio 3 dalyje išdėstytos pareigos papildytos iš PSĮ 13 straipsnio 1 dalies 3 ir 5 punktų, siekiant susisteminti Įstatymo projekte siūlomas reguliuoti pareigas. Taip pat dėl pirmiau nurodytų priežasčių (pagrindžiant Įstatymo projekto 9 ir 10 straipsnių nuostatas) straipsnis papildytas prievole, kad inžineriniai statiniai ir įrenginiai, skirti gaisrams gesinti, būtų techniškai tvarkingi ir veikti. Atsižvelgiant į praktikoje kylančias teisės normų taikymo problemas, straipsnyje taip pat patikslintos organizacijų ir jų vadovų prievolės.

Įstatymo projekto 12–13 straipsniuose siūloma reglamentuoti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą ir gaisrų prevenciją. Įstatymo projekto 12 straipsnyje nustatomi VPP subjektai. Detaliau jų struktūra, organizaciniai bei funkciniai ryšiai, pavaldumas bei atsakomybė bus reglamentuoti Valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatuose, kuriuos tvirtins Vyriausybė.

Įstatymo projekto 13 straipsnyje siūloma nustatyti VPP įgyvendinimo būdus. Šio straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti VPP pareigūnų teises, įgyvendinant gaisrų prevenciją. Siekiant pagerinti VVP pareigūnų veiklos kokybę ir kontrolę, siūloma VPP pareigūnams suteikti teisę Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento direktoriaus nustatyta tvarka fotografuoti, daryti vaizdo ir (arba) garso įrašus. Tikimasi, kad tai taip pat padės didinti korupcijos prevenciją, surinkti svarbius įrodymus bei greičiau ir efektyviau įvertinti VVP pareigūnų veiklos trūkumus kilus ginčams.

Siekiant tobulinti gaisrų prevencijos organizavimą Įstatymo projektą siūloma papildyti nauju 14 straipsniu, kuriame siūloma nustatyti institucijų, atsakingų už gaisrų prevenciją, funkcijas bei atsakomybę, gaisrų prevencijos įgyvendinimą ir įgyvendinimo koordinavimą. Įgyvendinant minėtas Valstybės kontrolės rekomendacijas, siūloma nustatyti, kad Vidaus reikalų ministerija organizuoja gaisrų prevenciją rengiamame valstybiniame gaisrų prevencijos veiksmų plane nustatydamą siektinus tikslus, teikdama rekomendacijas dėl gaisrų prevencijos gerinimo ministerijoms ir kitoms valstybės institucijoms ir įstaigoms bei savivaldybėms, taip pat koordinuoja tarpinstitucinį bendradarbiavimą gaisrų prevencijos srityje ir įgyvendina šiame plane nustatytas gaisrų prevencijos priemones ministro valdymo srityse arba koordinuoja jų įgyvendinimą. Straipsnyje taip pat reglamentuojama kitų valstybės ir savivaldybių institucijų kompetencija gaisrų prevencijos veikloje. Taip pat nustatomi gaisrų prevencijos įgyvendinimo būdai: nustatant teritorijų planavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, statinių projektavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, objektų eksploatavimo priešgaisrinės saugos reikalavimus, atliekamų darbų priešgaisrinės saugos, procesų, žmonių veiksmų reikalavimus, įgyvendinant gaisrų prevencijos veiksmų planus, vykdant prevencines akcijas ir šviečiant gyventojus priešgaisrinės saugos klausimais. Straipsnis taip pat papildomas praktikoje jau pasiteisinusiu prevencijos įgyvendinimo būdu: apsilankymo gyventojų būstuose, siekiant padėti gyventojams įsivertinti būsto atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams, organizavimu ir pasiūlant priemones jai gerinti, taip pat suteikti gyventojams saugaus elgesio žinių. Šiais pakeitimais nustatoma aiški gaisrų prevencijos organizavimo sistema, institucijų funkcijos bei atsakomybė koordinuojant gaisrų prevenciją. Taip pat šiais pakeitimais įgyvendinama Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės atlikto audito rekomendacija. Tikimasi, kad naujas, aiškesnis reguliavimas padės valstybės ir savivaldybių institucijoms labiau įsitraukti į gaisrų prevencijos veiklą, taip pat padės sumažinti gaisrų skaičių ir jų nuostolius.

Įstatymo projekto 15 straipsnyje siūloma reglamentuoti gyventojų švietimą gaisrų ir kitų įvykių prevencijos bei saugaus elgesio klausimais. Siūloma nustatyti, kad pagrindinių gaisrų ir kitų įvykių prevencijos bei saugaus elgesio žinių mastą ugdymo programose nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras suderinęs su Vidaus reikalų ministerija. Taip pat siūloma nustatyti, kaip vykdomas bendras gyventojų švietimas gaisrų ir kitų įvykių prevencijos bei saugaus elgesio klausimais.

Įstatymo projekto 16–19 straipsniuose siūloma reglamentuoti gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų organizavimą. Įstatymo projekto 16 straipsnyje reglamentuojama iš esmės tapati buvusioms PSĮ priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sudėtis. Papildomai siūloma nustatyti valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos padalinių ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų steigimo pagrindus. Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 16 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog į priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sudėtį įeina ir savanoriškos ugniagesių organizacijos, Įstatymo projekte siūloma

nustatyti savanoriškos ugniagesių organizacijos esminę paskirtį priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sudėtyje.

Įstatymo projekto 17 straipsnyje patikslinamos galiojančio PSĮ nuostatos bei straipsnis papildomas naujomis. Patikslinamos patekimo į Lietuvos Respublikoje akredituotų užsienio valstybių diplomatinėjų atstovybių, konsulinių įstaigų, tarptautinių organizacijų atstovybių, Europos Sąjungos įstaigų ir kitų atstovybių patalpas (įskaitant vadovų rezidencijas) sąlygos. Siekiant objektyvaus gaisro priežasties nustatymo, aplinkybių, kai fiziniai asmenys trukdo atlikti gaisro gesinimo darbus, fiksavimui, gaisro gesinimo darbų atlikimo objektyviam aplinkybių nustatymui skundo atveju siūloma straipsnį papildyti nuostata, kad gaisro gesinimo metu PAGD direktoriaus nustatyta tvarka gali būti fotografuojama, daromas vaizdo ir garso įrašas.

Įstatymo projekto 18 straipsnyje iš esmės panašiai, kaip Įstatymo projekto 17 straipsnyje, siūloma reglamentuoti gelbėjimo darbų organizavimą, tačiau tiek į Įstatymo projekto 17, tiek 18 straipsnius įtraukiamos naujos nuostatos, nustatančios, kad vykdant gaisrų gesinimo ar gelbėjimo darbus gelbėjimo darbų vadovo sprendimu gali būti sudaromas darbų koordinavimo štabas – laikinojo vadovavimo pajėgoms struktūra, vykdanči gelbėjimo darbų vadovo nurodymus, į kuri įtraukiami gaisro gesinime ar gelbėjimo darbuose dalyvaujančių skubiosios pagalbos ir kitų tarnybų, organizacijų atstovai. Tokia nuostata siekiama sudaryti teisinį pagrindą ir užtikrinti, kad gelbėjimo darbų vadovas turėtų pakankamus įgaliojimus tinkamai organizuoti gaisro gesinimą ar gelbėjimo darbus ir juose dalyvaujančių skubiosios pagalbos ir kitų tarnybų, organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą ar sąveiką.

Įstatymo projekto 19 straipsnyje tikslinamos PSĮ nuostatos, reglamentuojančios vadovavimą gaisro gesinimui ir gelbėjimo darbams. PSĮ vartota „gaisro gesinimo vadovo“ sąvoka keičiama į Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme reglamentuotą „gelbėjimo darbų vadovo“ sąvoką, nes gaisro gesinimo vadovas PSĮ iš esmės atitiko Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme reglamentuotą gelbėjimo darbų vadovą. Atitinkamai straipsnyje atsisakyta gaisro gesinimo vadovo teisių ar įgaliojimų, kurie dubliuoja gelbėjimo darbų vadovo teises ar įgaliojimus, numatytus Krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme.

Įstatymo projekto 20–23 straipsniuose siūloma reglamentuoti savanorių ugniagesių veiklos organizavimą. Įstatymo projekto 20 straipsnyje siūloma nustatyti savanorių ugniagesių veiklos organizavimo teisinius pagrindus. Įstatymo projekto 21 straipsnyje siūloma nustatyti savanorių ugniagesių atliekamų gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų organizavimo tvarką. Siekiant efektyvesnio savanorių ugniagesių veiklos instituto, Įstatymo projekto 22 straipsnyje siūloma nustatyti naują savanoriškos ugniagesių veiklos organizavimo būdą, suteikiant teisę savanorių ugniagesių veiklos organizavimą vykdyti visiems, Savanoriškos veiklos įstatyme numatytiems subjektams. Siūloma nustatyti, kad savanorių ugniagesių veiklos organizatoriais gali būti Savanoriškos veiklos įstatyme nurodyti juridiniai asmenys (atitinkamai savanorių ugniagesių veiklos organizatoriumi galės būti ir PAGD), kurių pagrindinė veiklos sritis ar viena iš veiklos sričių yra priešgaisrinė sauga ir (ar) gelbėjimo darbai ir kurie veikia pagal su PAGD sudarytą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų atlikimo sutartį (išskyrus PAGD). PAGD pavedama koordinuoti savanoriškų ugniagesių organizacijų veiklą priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse. Savanorių ugniagesių veiklos organizatoriaus sutartyje su PAGD būtų nustatyta vietovė, kurioje atliks darbus organizacijos nariai, taip pat nurodyti darbai, kuriuos atliks organizacijos nariai, jų pasitelkimo tvarka ir kiti organizaciniai dalykai, nustatantys santykius tarp departamento teritorinio struktūrinio padalinio ir savanoriškos ugniagesių organizacijos. Įstatymo projekte atsisakoma galiojančio savanoriškos ugniagesių veiklos finansavimo modelio, kai SPT iš sutaupyto lėšų galėjo finansuoti savanorių poreikius, ir siūloma nustatyti, kad dėl savanoriškos ugniagesių organizacijos pasirengimo atlikti sutartyje nurodytus darbus, teikti pagalbą ir (ar) paslaugas, šių darbų, pagalbos ir (ar) paslaugų atlikimo (teikimo) patirtos išlaidos kompensuojamos Vyriausybės nustatytomis sąlygomis ir tvarka. Siūlomas reguliavimas grindžiamas Savanoriškos veiklos įstatyme numatyto ir praktikoje bei kitose srityse taikoma praktika, kad savanoriška veikla finansuojama per realiai patirtų išlaidų kompensavimą, kadangi iš anksto nėra žinoma, kiek bus

savanorių, kiek jų dalyvaus veiklose ir ko jiems reiks, todėl tikslinga orientuotis į patirtų išlaidų kompensavimo modelį.

Įstatymo projekto 22 straipsnyje nustatomi reikalavimai asmenims, pretenduojantiems į savanorius ugniagesius. Šiame straipsnyje siūloma aiškiai nustatyti, kas negali būti savanoriu ugniagesiu, taip pat siūloma atsisakyti šiuo metu privalomų sveikatos, bendrojo fizinio parengtumo reikalavimų savanoriams, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, kitų galiojančiame PSĮ esančių nuostatų, kurios konkuruoja su Savanoriškos veiklos įstatymo nuostatomis arba gali būti nustatytos savanoriškos veiklos sutartyje.

Taip pat, siekiant užtikrinti garantiją savanoriams ugniagesiams atsitikus nelaimingam atsitikimui, Įstatymo projekto 23 straipsnyje siūloma nustatyti pareigą savanoriškai ugniagesių organizacijai apdrausti savo narius draudimu nuo nelaimingų atsitikimų.

Siūlomas savanoriškos veiklos organizavimas gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų srityje sudarys sąlygas pasitelkti įvairias savanoriška veikla užsiimančias organizacijas, nepriklausomas nuo jų dydžio bei veiklos organizavimo ypatumų, kas suteiks galimybę didinti aktyvių savanorių skaičių. Tikimasi, kad naujas savanorių ugniagesių veiklos organizavimo mechanizmas ir PAGD, kaip pagrindinės institucijos, įgyvendinančios valstybės politiką priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo darbų srityse, savanorių ugniagesių veiklos koordinavimas padės išvystyti veikiantį savanorių ugniagesių tinklą šalyje. Planuojama, kad 2025 m. pabaigoje savanorių ugniagesių, dalyvaujančių gesinant gaisrus ir kurie buvo pasitelkti gesinti gaisrus, dalis pasieks 75 proc. (2019 m. – 28 proc.).

Įstatymo projekto 24–25 straipsniuose reglamentuojamas priėmimas į SPT ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pareigas ir atleidimas iš jų, SPT ir valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimas. Įstatymo projekto 24 straipsnyje siūloma nustatyti, kad pretendentai į SPT ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, baigę įvairius mokymus, privalo išlaikyti egzaminą Ugniagesių gelbėtojų mokykloje. Dabar galiojanti nuostata nenustato prievolės minėtą egzaminą išlaikyti būtent Ugniagesių gelbėtojų mokykloje. Toks siūlymas pagrįstas siekiu užtikrinti vienodą tiek SPT, tiek valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojų pasirengimą. Pagal dabar galiojančią reguliavimą SPT darbuotojai gali būti egzaminuojami kitų mokymo paslaugų teikėjų, tačiau tik viena Ugniagesių gelbėtojų mokykla turi pačią moderniausią ugniagesių mokymo bazę šalyje, kurioje mokymo ir egzaminavimo tikslais naudojama gaisrų gesinimo technika ir įranga atitinka ugniagesių naudojamą techniką ir įrangą. Taip, be to, būtų užtikrinama, kad visi ugniagesiai gelbėtojai būtų parengti pagal bendrą standartą ir vienodai kokybiškai.

Įstatymo projekto 24 straipsnis taip pat papildytas nuostata, kad į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų sudaromas komisijas fizinio parengtumo atitikties tikrinimui atlikti įtraukiamas valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovas. Tuo tarpu Įstatymo projekto 25 straipsnis papildytas nuostata, kad savivaldybių priešgaisrinių tarnybų darbuotojų teorines žinias ir praktinius įgūdžius tikrina savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovas kartu su valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atstovu.

Įstatymo projekto baigiamosiose nuostatose siūloma nustatyti šias pereinamąsias nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekte atsirado papildomų reikalavimų arba siūloma atsisakyti šiuo metu galiojančių:

1. atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 22 straipsnyje siūloma atsisakyti šiuo metu privalomų sveikatos, bendrojo fizinio parengtumo reikalavimų savanoriams, kurie dalyvauja gesinant gaisrus ir padeda atlikti valstybinei priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai ir savivaldybių priešgaisrinių tarnybų kompetencijai priskirtus gelbėjimo darbus, siūloma nustatyti, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo asmenų, siekiančių tapti savanoriais ugniagesiais, pradėti įgyvendinti reikalavimai dėl sveikatos ir fizinio parengimo įsigaliojus šiam įstatymui nutraukiami; atitinkamai, kad šio įstatymo 22 straipsnio 3 dalies 2 punkto a) ir b) papunkčių nuostatos, kuriose nustatytas didesnis nusikaltimų, dėl kurių kaltu pripažintas asmuo, skaičius, taikomos asmenims, siekiantiems tapti savanoriais ugniagesiais po šio įstatymo įsigaliojimo;

2. atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projekto 24 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatoma nauja prievolė pretendentams į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas išlaikyti egzaminą Ugniagesių gelbėtojų mokykloje ir Įstatymo projekto 24 straipsnio 4 dalies 3 ir 4 punktai, kuriose nustatytas didesnis nusikaltimų, dėl kurių kaltu pripažintas asmuo, skaičius, taikomi asmenims, pretenduojantiems į savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ar valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojo pareigas, siūloma nustatyti, kad minėtos nuostatos taikomos po šio įstatymo įsigaliojimo priimamiems savivaldybių priešgaisrinių tarnybų ir Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos darbuotojams.

ANK pakeitimo projektu siūloma 3–10 kartų padidinti baudas už ANK 279, 288, 413, 525 straipsniuose numatytus priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimus. Atsisakyti ANK 525 straipsnio 1 dalyje ir ANK 413 straipsnio 1 dalyje numatytų administracinio nusižengimo požymių turinčių veikų pripažinimo, kaip mažai pavojingų administracinio nusižengimo požymių turinčių veikų. Tuo siekiama ne tik administracinių nuobaudų paskirties „atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų“, bet ir skatinti subjektus, kurių veikloje nustatyti pažeidimai, pašalinti padarytus pažeidimus, taip gerinti priešgaisrinės saugos būklę, sumažinti gaisrų ir juose žūvančių asmenų skaičių.

Kadangi ANK 525 straipsnio administracinių nusižengimų dispozicijos yra abstrakčios, o nusižengimų sudėtis yra formali ir yra bendroji teisės norma ANK 279, 288, 413 straipsnių atžvilgiu, minėtuose ANK straipsniuose siūlytume subalansuoti baudų už priešgaisrinių taisyklių nesilaikymą dydžius taip, kad už ANK 525 straipsnyje numatytus nusižengimus nustatytos baudos nebūtų didesnės ANK 279, 288, 413 straipsnių atžvilgiu. Be to, ANK 525 straipsnio pirmosios dalies sankciją siūloma papildyti įspėjimu. Toks reguliavimas siūlomas todėl, kad yra nustatyta labai įvairių priešgaisrinę saugą reglamentuojančių taisyklių ir dalies jų nesilaikymas nesukeltų neigiamų pasekmių (pavyzdžiui, pasibaigęs ugnies gesintuvo galiojimo laikas ir nustatytu laiku neatlikta tokio gesintuvo patikra; tokie gesintuvai dar ilgą laiką, nuo jų galiojimo pabaigos, būna tinkami naudojimui gaisro atveju, tačiau pažeidimas nustatyta tvarka fiksuojamas ir turi būti taikoma atsakomybė).

ANK pakeitimo projektu siūloma ANK 413 straipsnio 1 ir 2 dalis sujungti ir už oro transporto priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimus taikyti tokias pačias baudas, kaip už geležinkelių, vidaus vandenų, jūrų ir oro transporto priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimus, kadangi visais atvejais transporto priemonėmis yra vežama, plukdoma ar skraidinama daug keleivių ar krovinių, kuriems priešgaisrinės saugos taisyklių pažeidimas gali padaryti reikšmingą žalą.

Taip pat siūloma pakeisti ANK 589 straipsnio 50 punktą keičiant žodžius „Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos“ į „valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos“. PSĮ 2 straipsnio 13 punkte yra apibrėžta, kas yra valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, tai departamentas ir jam pavaldžios įstaigos. Pagal ANK administracinių nusižengimų teiseną, remiantis 589 straipsnio 50 punktu, gali pradėti administracinių nusižengimų tyrimą atlikti ir administracinių nusižengimų protokolus surašyti tik departamento pareigūnai, o departamentui pavaldžių įstaigų pareigūnai neturi tam teisinio pagrindo. Siūlomas punkto pakeitimas praplėstų valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos subjektų, turinčių teisę pradėti administracinę teiseną, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus, ratą. Pavyzdžiui, šiuo metu Bendrasis pagalbos centras, kaip departamentui pavaldi įstaiga, neturi teisės tirti administracinių nusižengimų bylų už ANK 493 straipsnyje nustatytus administracinius nusižengimus (Bendrojo pagalbos centro darbo trukdymas, specialiųjų tarnybų iškvietimas žinant, kad pagalba nereikalinga). Ši teisė yra suteikta tik departamentui. Tačiau tokie administraciniai nusižengimai yra fiksuojami būtent Bendrajame pagalbos centre, ir visa medžiaga, susijusi su tokiais pažeidimais, yra būtent Bendrajame pagalbos centre. Ta pati situacija yra ir dėl garbės ir orumo pažeminimo administracinių nusižengimų, numatytų ANK 507 ir 508 straipsniuose, kuriuos Bendrojo pagalbos centro pareigūnai, atlikdami pareigas, fiksuoja. Siūlomas pakeitimas leistų operatyviau išnagrinėti tokio pobūdžio administracinius nusižengimus.

Siūloma papildyti ANK 589 straipsnio 50 punktą ir suteikti teisę valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos pareigūnams pradėti administracinę teisena, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus už ANK 224 straipsnyje numatytus administracinius nusižengimus (Asmenų trukdymas administracinio nusižengimo teisenai). Tokia teisė ANK 589 straipsnio 87 punkte yra suteikta valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams, bet nesuteikta 50 punkte esančiam subjektui – departamentui, nors teisę pradėti administracinę teisena, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus tiek departamentas, tiek valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai turi už tuose pačiuose ANK straipsniuose nurodytus administracinius nusižengimus. Šiuo pakeitimu būtų ištaisyta klaida dėl teisės tirti administracinius nusižengimus už 224 straipsnio pažeidimus suteikimo, nes tuos pačius administracinius nusižengimus turintys teisę tirti departamento pareigūnai, taip pat kaip ir valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai, gali neišvengti asmenų trukdymo administracinio nusižengimo teisenai.

ANK pakeitimo projektu siūloma panaikinti ANK 589 straipsnio 87 punktą, kaip dubliuojantį 50 punktą. PSĮ 2 straipsnio 14 punktu apibrėžta, kad „Valstybinė priešgaisrinė priežiūra – valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnų vykdoma speciali valstybinė priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, kaip Lietuvos Respublikos teritorijoje laikomasi teisės aktų reikalavimų, užtikrinančių gaisrų prevenciją, bei siekiama užkirsti kelią šių reikalavimų pažeidimams.“ Įstatymo projekto 2 straipsnyje valstybinė priešgaisrinė priežiūra reglamentuojama iš esmės tapachiai. PSĮ 7 straipsnio 2 punkte yra nurodyta, kad departamentas, įgyvendindamas PSĮ, organizuoja valstybinę priešgaisrinę priežiūrą. PSĮ 2 straipsnio 15 punktas nurodo, kad „Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas – valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos statutinis valstybės tarnautojas, įgaliotas atlikti valstybinę priešgaisrinę priežiūrą“. Šį sąvoka nekinta ir teikiamame Įstatymo projekte. Taigi iš galiojančio bei siūlomo teisinio reglamentavimo matyti, kad valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnas yra departamento pareigūnas, atliekantis valstybinę priešgaisrinę priežiūrą. Kadangi ANK 589 straipsnio 50 punktu departamentui suteikta teisė pradėti administracinę teisena, atlikti administracinių nusižengimų tyrimą ir surašyti administracinių nusižengimų protokolus už tuose pačiuose ANK straipsniuose nurodytus administracinius nusižengimus kaip ir valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams to paties straipsnio ANK 87 punkte (išskyrus administracinius nusižengimus, nurodytus ANK 224 straipsnyje, kurį taip pat siūloma koreguoti šiuo pakeitimu), siūloma panaikinti ANK 87 punktą, kaip dubliuojantį ANK 50 punktą, nes valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnai taip pat yra ir departamento pareigūnai. Taip pat atliekami kiti redakcinio pobūdžio pakeitimai, siekiant ANK nuostatas suderinti tarpusavyje ar su Įstatymo projektu.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu (toliau – VSĮ projektas) siūloma patikslinti Vietos savivaldos įstatymo 7 straipsnio 4 punkte nustatytą priešgaisrinės saugos valstybinę (valstybės perduotą savivaldybėms) funkciją, atsižvelgiant į Įstatymo projekte reglamentuojamą SPT atliekamų gelbėjimo darbų funkciją. Taip pat siūlomu reglamentavimu bus tiksliau apibrėžta savivaldybėms deleguojamos funkcijos apimtis ir jos pagrindas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir, kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Teigiamos Įstatymų projektų priėmimo pasekmės nurodytos aiškinamojo rašto 4 punkte. Neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų nuostatos nesusijusios su kriminogenine situacija ir korupcija.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų projektai neturi įtakos verslo sąlygoms ar jo plėtrai.

8. Ar įstatymų ir Seimo nutarimų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektais įgyvendinama Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano¹ 11.6.2 papunkčio priemonė – patobulinti priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, siekiant jos didesnio efektyvumo ir veiksmingumo.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kitų įstatymų priimti, keisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

10. Ar įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis ir Europos Sąjungos dokumentams.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus įstatymus, turės būti keičiami šie teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. birželio 9 d. nutarimas Nr. 739 „Dėl Valstybinės priešgaisrinės priežiūros nuostatų patvirtinimo“.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimas Nr. 354 „Dėl priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto patvirtinimo“.

Priėmus įstatymų projektus, vidaus reikalų ministras, PAGD direktorius iki įstatymų įsigaliojimo turėtų pripažinti netekusiais galios arba pakeisti šiuo metu galiojančius teisės aktus, susijusius su įstatymų projektuose keičiamomis nuostatomis, taip pat pagal kompetenciją priimti naujus teisės aktus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Papildomų lėšų iš valstybės biudžeto įstatymui įgyvendinti nereikės.

14. Rengiant įstatymų projektus gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant įstatymų projektus, negauta specialistų vertinimų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis

„Valstybinė priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba“, „gaisrinė sauga“, „fotografavimas“, „garso ir vaizdo įrašai“, „priešgaisrinės gelbėjimo pajėgos“, „savanoriška ugniagesių organizacija“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.

¹ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo“.
